

**Lárionad na Gaeilge: Taighde, Teagasc agus Tástáil
Ollscoil Mhá Nuad**

Scrúdú Mheánleibhéal 1 (B1)

**Tuairisc an Phríomhscrúdaitheora
2017**

Cúlra

Is é atá i dTeastas Eorpach na Gaeilge ná córas scrúdaithe d'fhoghlaimoirí fásta. Tá córas an Teastais bunaithe ar an *Fhráma Tagartha Comónta Eorpach do na Teangacha: Foghlaim, Teagasc agus Measúnú* (Comhairle na hEorpa, 2001). Forbraíodh an córas mar áis d'fhoghlaimoirí fásta a bhfuil cáilíocht aitheanta sa Ghaeilge de dhíth orthu. Cuireadh *Scrúdú Mheánleibhéal 1* ar siúl den chéad uair i mí na Bealtaine 2006. Tá an scrúdú bunaithe ar shiollabas cuimsitheach atá ar fáil ar an suíomh Gréasáin ag http://www.teg.ie/fileupload/syllabi/B1_syll.pdf Is féidir teacht ar shonraí an scrúdaithe ar an suíomh Gréasáin, chomh maith le páipéir shamplacha agus eolas eile d'iarrthóirí. Tá ábhar teagaisc samplach faoi choinne an leibhéil seo le fáil ar an suíomh chomh maith.

An siollabas

Tá siollabas *Scrúdú Mheánleibhéal 1* bunaithe ar an teanga a fhoghlaim tríd an mhodh cumarsáideach agus tá topaicí ginearálta, feidhmeanna teanga agus míreanna gramadaí agus foclóireachta i gceist freisin. Leagtar amach aidhmeanna an tsiollabais maidir leis na ceithre scil teanga (labhairt, cluastuiscint, léamhthuiscint agus scríbhneoireacht) le ráitis 'Beidh an foghlaimoir ábalta ...'. Tá eolas faoi na gnéithe seo go léir den teanga sa siollabas.

Líon na n-iarrthóirí

Tugtar sa tábla thíos líon na n-iarrthóirí a thug faoi *Scrúdú Mheánleibhéal 1* ón uair a bunaíodh é sa bhliain 2006. Ó 2012 tá páirtchreidiúint ar fáil d'iarrthóirí gur mhaith leo an scrúdú cainte amháin a dhéanamh.

<i>Bliain</i>	<i>Líon iarrthóirí</i>
2006	21
2007	34
2008	115
2009	144
2010	184
2011	99
2012	59*
2013	98*
2014	104*
2015	138*
2016	334* (143PC)
2017	135* (68 PC)

*Iarrthóirí a thug faoin pháirtchreidiúint (PC) san áireamh.

Cuntas gairid ar na hiarrthóirí

Tugtar cuireadh do na hiarrthóirí go léir, gach bliain, aiseolas a thabhairt do Lárionad na Gaeilge faoin scrúdú a rinne siad. Iarrtar orthu ceistneoir a líonadh agus a dtuairimí a

thabhairt faoi riar an scrúdaithe agus faoi ábhar agus leagan amach an pháipéir scrúdaithe. Is aiseolas fíorluachmhar é seo agus cabhraíonn sé le Lárionad na Gaeilge feabhas a chur, ar bhonn leanúnach, ar chóras scrúdaithe Theastas Eorpach na Gaeilge.

Aois, inscne agus náisiúntacht

Mná ba ea thart ar 71% de na hiarrthóirí in 2017. Éireannaigh ba ea beagnach 90% de na hiarrthóirí ar fad.

Cuntas gairid ar phróifíl oibre na n-iarrthóirí

Tugtar eolas sa tábla thíos maidir le próifíl oibre na n-iarrthóirí sa bhliain 2017.

Próifíl oibre	Céatadán
Mac léinn	64.4%
Ag obair	26.9%
Éirithe as	4.7%
Dífhostaithe	2%
Fear tí / bean tí	2%

An fáth ar thug na hiarrthóirí faoin scrúdú

Lorgaíodh eolas ó iarrthóirí maidir leis na cúiseanna ar thug siad faoi *Scrúdú Mheánleibhéal 1*. Thug go leor de na hiarrthóirí níos mó ná cúis amháin.

Tá torthaí na bliana 2017 sa tábla thíos (níl mic léinn dara leibhéal a rinne an scrúdú san áireamh anseo).

Na cúiseanna a ndearna iarrthóirí an scrúdú	Céatadán
Le cabhrú liom dul chun cinn i mo phost	25%
Ar éileamh m'fhostóra	3%
Le cabhrú liom áit a fháil ar chúrsa bunmhúinteoireachta	8%
Le cabhrú le hoideachas mo pháistí	6%
Dúil sa teanga	26%
Ar chúiseanna eile	22%

Eolas na n-iarrthóirí ar an Ghaeilge

Cuireadh ceist ar na hiarrthóirí faoin staidéar a bhí déanta acu ar an teanga sa chóras oideachais in Éirinn agus léirítear torthaí na bliana 2017 sa tábla thíos.

Cén leibhéal is airde teagaisc a fuair tú sa Ghaeilge sa chóras oideachais?	Céatadán
Ní dhearna mé Gaeilge ar scoil	12%
Meánscoil	87%
3ú leibhéal	1%

Na hionaid scrúdaithe

Sa bhliain 2006 ba in Ollscoil Mhá Nuad amháin a reáchtáladh *Scrúdú Mheánleibhéal 1*. Toisc an t-éileamh a bheith ag méadú, áfach, cuireadh le líon na n-ionad scrúdaithe agus ó shin i leith reáchtáiltear *Scrúdú Mheánleibhéal 1* sna hionaid seo a leanas (ag brath ar éileamh):

- Ollscoil Mhá Nuad
- An Spidéal, Co. na Gaillimhe
- Gaoth Dobhair, Co. Dhún na nGall
- Leitir Ceanainn
- Caisleán an Bharraigh
- Luimneach
- Corcaigh
- Cill Áirne
- Cill Chainnigh
- Béal Feirste
- Ollscoil Charles, Prág
- Centre Culturel Irlandais, Páras
- Ollscoil Nua-Eabhrac, Nua-Eabhrac
- Ollscoil Toronto
- Ollscoil Ottawa

An scrúdú

Is mar seo a leanas a roinntear na marcanna i *Scrúdú Mheánleibhéal 1*:

Labhairt	30%
Cluastuisicint	25%
Léamhthuisicint	25%
Scríbhneoireacht	20%

An grádú

Is é atá sa mharc deiridh a fhaigheann an t-iarrthóir i *Scrúdú Mheánleibhéal 1* ná comhiomlán na marcanna a fhaigheann an t-iarrthóir i ngach ceann de cheithre chomhpháirt an scrúdaithe (cluastuisicint, labhairt, léamhthuisicint agus scríbhneoireacht). Níl aon phasmharc íosta ann do na comhphárteanna féin.

Seo a leanas, sa tábla thíos, an grádú a dhéantar ar na marcanna sa scrúdú.

<i>Scrúdú Mheánleibhéal 1 (B1)</i>	
80 - 100%	Pas le gradam
65 - 79%	Pas le tuillteanas
50 - 64%	Pas
0 - 49%	Teip

Na gráid a bronnadh sa bhliain 2017

Seo a leanas, sa tábla thíos, briseadh síos ar na gráid a bronnadh ar iarrthóirí a rinne *Scrúdú Mheánleibhéal 1* in 2017. (Tugtar figiúirí 2015 i lúibíní).

a) Lánchreidiúint

<i>Grád</i>	<i>Céatadán na n-iarrthóirí 2017</i>
Pas le gradam	12.1% (12.9%)
Pas le tuillteanas	34.8% (31.2%)
Pas	27.3% (38.7%)
Teip	25.8% (17.2%)

b) Páirtchreidiúint (scrúdú cainte)

<i>Grád</i>	<i>Céatadán na n-iarrthóirí 2017</i>
Pas	82.4% (80.5%)
Teip	17.6% (19.5%)

An scrúdú cluastuisceana

Is é an scrúdú cluastuisceana an chéad chuid den scrúdú. Tugtar cúig nóiméad d'iarrthóirí na ceisteanna sa chuid seo a léamh sula seinntear na míreanna éisteachta. Maireann an chuid seo den scrúdú timpeall 30 nóiméad san iomlán. Léirítear an leagan amach a bhíonn ar an scrúdú cluastuisceana sa tábla thíos.

<i>Ceist</i>	<i>Líon na míreanna</i>	<i>Cineál téacs</i>	<i>Formáid na bhfreagraí</i>	<i>Marcanna</i>	<i>Fócas an taisc</i>
1	6	3 fhógra	Freagra gearr / freagra ilroghnach	12 marc	Ag éisteacht chun eolas faoi leith a aimsiú (am, dáta, áit, imeacht srl.)
2	6	3 chomhrá ghearra (idir chairde agus ghaolta nó fostóir/oibrí, cúntóir siopa/custaiméir srl.).	Freagra gearr/ freagra ilroghnach	12 marc	Ag éisteacht chun eolas faoi leith agus mionphointí eolais a aimsiú.
3	6	Agallamh ar chlár raidió	Freagra gearr/ freagra ilroghnach	12 marc	Ag éisteacht chun mionsonraí a aimsiú agus tuairimí a aithint.
4	6	Comhrá níos faide idir chairde/ghaolta nó idir chomhoibrithe	Freagra ilroghnach (rogha idir fíor/ bréagach/ ní deirtear)	12 marc	Ag éisteacht chun mionphointí céille a aimsiú agus dearcadh agus tuairimí na gcainteoirí a aithint.

Na marcanna a bronnadh sa scrúdú cluastuisceana

Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú cluastuisceana in 2017 (Tugtar marcanna 2015 i lúibíní).

2017	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	59% (77.4%)
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	41% (22.6%)

An scrúdú cluastuisceana - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí

Bhí méadú suntasach ar líon na n-iarrthóirí ar theip orthu sa scrúdú cluastuisceana seo in 2017. Ba cheart d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí a bhíonn ag ullmhú iarrthóirí díriú ar na pointí seo a leanas:

- Is gá d'iarrthóirí cur lena réimse stór focal chun go mbeidh siad in ann tabhairt faoin chluastuisceant ag an leibhéal seo. Féach *Siollabas Mheánleibhéal 1 (B1)* le eolas cuimsitheach ar an stór focal a bhfuiltear ag súil leis ag an leibhéal seo.
- Meabhraítear d'iarrthóirí go mbaintear úsáid as seachránaitheoirí – gaistí seachráin (rudá a chuirfeadh seachrán ar an iarrthóir neamhaireach) – uaireanta agus ceisteanna á scríobh do na míreanna cluastuisceana. Mar sin, tá sé ríthábhachtach go n-éisteach iarrthóirí **leis an mhír iomlán** sula roghnaíonn siad an freagra nó sula scríobhann siad síos an freagra. Is minic a chailleann iarrthóirí marcanna de bharr go mbreacann siad síos an chéad 'fhreagra' a d'fhéadfadh a bheith ceart agus nach mbacann siad le héisteacht leis an chuid eile den mhír.
- Tá iarrthóirí ann a chailleann marcanna de bharr go dtugann siad cúpla 'freagra' san áit nach mbíonn ach freagra amháin ceart. Sna cásanna sin, ní féidir aon mharc a bhronnadh ar an iarrthóir mar nach féidir a bheith cinnte gur thuig sé/sí an mhír i gceart. Mar shampla, i gcás na ceiste '**Cén phríomhchúis nár éirigh le Peadar an traein a fháil?**', seans go luaitear cúpla cúis sa mhír éisteachta ach ní bheidh ach príomhchúis amháin ann. Ní bhronnfar aon mharc ar an iarrthóir a thugann na cúiseanna ar fad fiú má bhíonn an phríomhchúis ina measc.
- Ba cheart d'iarrthóirí a bheith eolach ar na foirmeacha ceisteacha '*Cén fhad...*', '*Cé leis...*' agus araile.
- Níor cheart d'iarrthóirí am a chur amú ag scríobh abairtí iomlána nuair ba leor focal nó dhó, nó fiú uimhir a scríobh chun an cheist a fhreagairt.
- Moltar do mhúinteoirí réimse leathan téacsanna agus tascanna cluastuisceana a úsáid agus iad i mbun ullmhúcháin don chuid seo den scrúdú. Ba cheart go mbeadh gníomhaíochtaí cluastuisceana mar chuid lárnach agus leanúnach d'aon chlár teagaisc. D'fhéadfaí leas a bhaint as míreanna éagsúla ar RTÉ Raidió na Gaeltachta agus ar TG4. Bheadh sé úsáideach ag múinteoirí feidhm a bhaint as na cleachtaí a bhunaítear ar Nuacht TG4 agus atá le fáil ar shuíomh Lárionad na Gaeilge ag <http://vifax.nuim.ie/>
- Tá sé tábhachtach go gcuirfí meascán de na canúintí faoi bhráid na bhfoghlaimoírí.

An scrúdú léamhthuisceana

Nuair a bhíonn deireadh leis an scrúdú cluastuisceana, tugtar nócha nóiméad d'iarrthóirí chun tabhairt faoin léamhthuisceant agus faoin scríbhneoireacht. Ní thugtar aon treoir maidir

leis an mhéid ama atá iarrthóirí in ainm a chaitheamh ar na comhpháirteanna nó ar na tascanna éagsúla. Tugtar an leagan amach agus na sonraí ar fad a bhaineann leis an scrúdú léamhthuisceana sa tábla thíos.

Ceist	Líon na míreanna	Cineál téacs	Formáid na bhfreagraí	Marcanna	Fócas an taisc
1	5	Téacsanna gearra le próifílí pearsanta agus tuairimí	Meaitseáil ilroghnach (roghnaigh 5 mhír as 9)	10 marc	Ag léamh chun eolas faoi leith a aimsiú.
2	7	Litir neamhfhoirmiúil, alt nuachtáin/ irise, píosa ó shuíomh Gréasáin nó sliocht as bróisiúr/ leabhar	Freagra ilroghnach (3 rogha) / freagra gearr	14 mharc	Ag léamh chun eolas faoi leith a aimsiú agus chun dearcadh agus tuairimí a aithint.
3	8	Alt nuachtáin nó irise	Freagra ilroghnach (3 rogha) / freagra gearr	16 mharc	Ag léamh chun eolas faoi leith a aimsiú agus chun dearcadh agus tuairimí a aithint.

Na marcanna a bronnadh sa scrúdú léamhthuisceana

Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú léamhthuisceana in 2017. Tugtar marcanna 2015 i lúibíní.

2017	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	70% (57%)
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	30% (43%)

An scrúdú léamhthuisceana - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí

Bhí an céatadán a fuair pas sa rannóg seo níos airde in 2017 ná mar a bhí in 2015. Is gá d'iarrthóirí am a chaitheamh ag léamh agus ag obair ar chineálacha difriúla téacsanna. Ba cheart díriú ar na pointí seo a leanas:

- Meabhraítear d'iarrthóirí go mbaintear úsáid as seachránaitheoirí uaireanta agus ceisteanna á scríobh do na míreanna léamhthuisceana. Mar sin, tá sé ríthábhachtach go dtógfadh iarrthóirí an t-am **leis an téacs iomlán a léamh** sula roghnaíonn siad an freagra ceart. Is minic a chailleann iarrthóirí marcanna de bharr go mbreacann siad síos an chéad 'fhreagra' a d'fhéadfadh a bheith ceart agus nach mbacann siad leis an chuid eile den pháosa a léamh.
- Moltar d'iarrthóirí na ceisteanna a léamh go cúramach agus cibé treoir a thugtar a leanúint. Mar shampla, más í an cheist a chuirtear ná '*Cén ráiteas is fearr a chuireann síos ar dhearcadh Áine maidir le spórt?*', gach seans go bhfuil cuid de na ráitis **fíor go pointe** ach gur ráiteas amháin acu a dhéanfaidh cur síos cuimhsitheach ar dhearcadh Áine. Fiú mura bhfuil iarrthóir iomlán cinnte, is fearr dó ráiteas amháin a roghnú seachas dhá cheann. Tá seans acu marcanna a ghnóthú má dhéanann siad sin. Ar an lámh eile, ní féidir aon mharc a bhronnadh ar an iarrthóir a roghnaíonn níos mó ná ráiteas amháin i gceist mar seo.
- Nuair a bhíonn ceisteanna oscailte in úsáid, mar shampla, i gCeist 2 agus i gCeist 3, ní gá d'iarrthóirí abairtí iomlána a scríobh. Go minic, is leor uimhreacha a scríobh. Is é an rud is tábhachtaí ná go dtugtar an t-eolas ceart.
- Is minic a bhíonn iarrthóirí róbhuartha nuair nach dtuigeann siad brí gach focail agus gach frása i dtéacs léitheoireachta. Bíonn an baol ann go gcaithfidh siad an iomarca ama ar na rudaí nach bhfuil ar eolas acu. Mar sin, tá sé tábhachtach go mbeadh taithí ag iarrthóirí ar na cleasanna a d'fhéadfaí a úsáid nuair a tharlaíonn sé sin. Is é an rud is tábhachtaí ná nach gcaillfeadh an t-iarrthóir a m(h)isneach ach go mbainfeadh sé/sí úsáid as straitéis éigin, ar nós chomhthéacs an pháosa, chun buille faoi thuairim a thabhairt faoin chiall agus ansin leanúint ar aghaidh leis an chuid eile den téacs.
- Ba cheart réimse leathan téacsanna agus tascanna léitheoireachta a chur faoi bhráid foghlaimeoirí a bhíonn ag ullmhú don scrúdú seo. Tá sé tábhachtach go mbeadh aidhm chinnte le gach tasc léitheoireachta a thugtar dóibh. Ba cheart go mbeadh taithí ag foghlaimeoirí ar scanadh a dhéanamh ar théacs chun brí ghinearálta an pháosa a aimsiú, mar shampla. Chomh maith leis sin, ba cheart go mbeidís in ann eochairfhocail a aimsiú sa téacs nó an téacs a léamh go cúramach le heolas faoi leith a fháil nó le dearcadh agus tuairimí a aithint agus a thuiscint.

An scrúdú scríbhneoireachta

Déantar measúnú ar chumas na n-iarrthóirí téacsanna gearra neamhfhoirmiúla a scríobh agus ar an eolas atá acu ar bhunstruchtúir na teanga maidir le cúrsaí gramadaí agus le stór focal. Tá gach eolas a bhaineann leis an scrúdú scríbhneoireachta leagtha amach sa tábla thíos.

Ceist	Líon na míreanna	Cineál téacs	Formáid na bhfreagraí	Marcanna	Fócas an taisc
1	10	Ríomhphost, litir ghearr nó nóta	Triail iomlánaithe (oscailte)	10 marc	Ag soláthar focal oiriúnach. Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga.
2	1	Ríomhphost nó nóta neamhfhoirmiúil	Tasc treoraithe	15 mharc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga, mar aon le comhleanúnachas téacs.
3	1	Litir neamhfhoirmiúil	Tasc treoraithe	25 mharc	Cruinneas gramadaí agus struchtúir na teanga, mar aon le comhleanúnachas téacs.

Na marcanna sa scrúdú scríbhneoireachta

Tá 20% de na marcanna ag dul don scríbhneoireacht ag an leibhéal seo. Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú scríbhneoireachta in 2017. Tugtar marcanna 2015 i lúbíní.

2017	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	79% (79.6%)
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	21% (20.4%)

An scrúdú scríbhneoireachta - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí

Tá 20% de mharcanna iomlána an scrúdaithe ag dul don scrúdú scríbhneoireachta. Is beag athrú a bhí ann idir figiúirí 2017 agus 2015. Níor éirigh leis an chúigiú cuid de na hiarrthóirí an pasmharc a bhaint amach sa rannóg seo.

Mar sin, meabhraítear do mhúinteoirí go bhfuil sé tábhachtach níos mó béime a chur ar chúrsaí cruinnis agus ar an fheasacht teanga go ginearálta sna ranganna teanga. Ba cheart aird faoi leith a dhíriú ar na pointí seo a leanas:

- Má bhíonn ar iarrthóirí litir a scríobh, ba cheart go dtuigfidís an tábhacht a bhaineann leis an leagan amach ceart a bheith uirthi. Ba cheart go mbeidís in ann tús, lár agus deireadh oiriúnach a chur ar an litir agus go mbainfidís an úsáid cheart as paraagraif le heagar a chur ar a gcuid pointí.

- I gCeist 1 bíonn ar iarrthóirí téacs a léamh agus focal a scríobh i ndeich mbearna. Tá sé tábhachtach nach ndéanfadh iarrthóirí ach **focal amháin** a chur i ngach bearna agus níor cheart dóibh roghanna a thabhairt. Chomh maith leis sin, caithfidh iarrthóirí cúram faoi leith a dhéanamh de chruinneas an fhocail a scríobhann siad. Uaireanta bíonn focal ceart aimsithe acu don bhearna ach ní dhéanann siad é a litriú i gceart nó fágann siad séimhiú, urú nó síneadh fada ar lár. Mar sin, agus iad ag líonadh na bearna, ba chóir d'iarrthóirí breathnú ar cad é a thagann roimh an bhearna go bhfeicfidh siad an bhfuil aon athrú le déanamh ar an bhunfhocal atá le scríobh acu. Seo mar shampla, abairt ó cheann de na scrúduithe – *'Bhí sé chomh deacair agam éirí ar maidin agus dul ag obair mar bhí mé an- _____ tar éis an turais fhada'*. Scríobh na hiarrthóirí is fearr *'tuirseach'* ach scríobh iarrthóirí eile *'thuirseach'* nó *'tuirseach'* nó a leithéidí.
- I gCeist 2 agus i gCeist 3 sa scrúdú scríbhneoireachta tugtar treoracha soiléire d'iarrthóirí maidir le cad é go díreach atá le scríobh acu agus maidir le líon na bhfocal atá de dhíth. Tá sé ríthábhachtach go gcloífeadh iarrthóirí leis an ábhar agus nach rachaidís rófhada thar an teorainn focal atá leagtha síos don cheist. Bíonn claonadh ag roinnt iarrthóirí cibé am atá fágtha acu ag deireadh an scrúdaithe a chaitheamh ag scríobh freagraí fada. Moltar go láidir dóibh gan é sin a dhéanamh. Ba cheart dóibh am a chaitheamh ag deireadh an scrúdaithe ag athléamh an méid a scríobh siad agus ag déanamh cibé obair eagarthóireachta is gá.
- Seo a leanas cuid de na botúin is coitianta a rinne iarrthóirí sa scríobh (féach chomh maith an méid atá i d*Tuairisc Scrúdú Bhonnleibhéal 2*)
 - (1) Focail a mhílitritear go rialta – *'suimiúil'*, *'deacair'*. Focail eile a mbíonn deacrachtaí ag iarrthóirí leo go minic - *'ag buala le'* (bualadh), *'go leoir'* (leor), *'scríobh chughaim'* (chugam) agus *'slán go foil'* (fóill). Is minic a bhíonn mearbhall ar iarrthóirí maidir leis na difríochtaí idir *'ag éirí'* v ag *'iarraidh'* agus idir *'fiú'* v *'cé go bhfuil'* agus idir *'ag súil'* agus *'ag siúl'*.
 - (2) Síntí fada ar lár go minic nó míleanúnachas maidir le húsáid na síntí fada e.g. *'duirt'* (*dúirt*), *'dheanamh'* (*dhéanamh*), *'de Domhnaigh'* (*Dé Domhnaigh*).
 - (3) Ba cheart go mbeadh inscne na n-ainmfhocal is coitianta sa Ghaeilge ar eolas ag iarrthóirí. Is léir go mbíonn deacrachtaí acu leis an ghné seo den ghramadach e.g. *'an mhúinteoir'* (*an múinteoir*), *'an bialann'* (*an bhialann*), *'an bean'* (*an bhean*) agus araile.
 - (4) Caithfidh iarrthóirí cúram faoi leith a dhéanamh d'úsáid na mbriathra agus na n-aimsirí. Ag an leibhéal seo níor cheart go léireodh aon iarrthóir deacrachtaí leanúnacha maidir le húsáid na bpríomhaimsirí (láithreach, gnáthláithreach, caite agus fáistineach). Níor cheart, ach an oiread, go mbeadh fadhbanna

leanúnacha acu leis na míreanna ceisteacha agus diúltacha ná leis an chlaoninsint agus iad ag úsáid na n-aimsirí sin.

- (5) Míthuiscint faoi úsáid briathra san aimsir chaite a bhfuil guta nó 'f' ar a dtús e.g. 'Ar d'fhan?' (*ar fhan?*), 'ar d'ith?' (*ar ith?*).
 - (6) Deacrachtaí maidir le húsáid na réamhfhocail e.g. 'Ag scríobh litir leat' (*Ag scríobh litir chugat*), 'Ag freastal rang Gaeilge' (*Ag freastal ar rang Gaeilge*). Cuireann iarrthóirí áirithe séimhiú tar éis an réamhfhocail 'le'. Is minic a bhíonn struchtúr mar seo in úsáid acu – 'Tá mé i mo bhall i gclub peile' (*Tá mé i mo bhall de chlub peile*).
 - (7) Bíonn mearbhall ar iarrthóirí maidir leis an difear céille idir 'Buíochas le Dia' agus 'Le cúnamh Dé'.
 - (8) Fleiscín nó uaschamóg i ndiaidh 'h' e.g. 'Tá na h-áiseanna go maith' (*Tá na háiseanna go maith*), 'Tá an áit go h'álainn' (*Tá an áit go hálainn*).
 - (9) Uimhreacha agus ainmfhocail e.g. 'Tá ceithre seomra sa teach' (*Tá ceithre sheomra sa teach*).
- Go hachomair, bíonn claonadh ag iarrthóirí laga a bheith an-mhíchúramach agus iad ag scríobh na teanga. Is minic a bhíonn focal litrithe i gceart acu ar líne amháin agus mícheart ar líne eile. Léirítear easpa cúraim maidir le síntí fada, bunstruchtúir ghramadaí, ceannlitreacha agus poncaíocht go háirithe. Le dul i ngleic leis na fadhbanna seo, agus le cabhrú le feacht an fhoghlaimeora, seo a leanas roinnt cleachtas a mholtar do mhúinteoirí:
 - 1) cabhrú le foghlaimeoirí monatóireacht níos fearr a dhéanamh ar an mhéid a scríobhann siad.
 - 2) cabhrú leo na botúin is coitianta a dhéanann siad a aithint.
 - 3) cabhrú leo na foinsí tagartha (leabhair ghramadaí agus foclóirí) a úsáid i gceart.
 - 4) cur ina luí orthu gur gá am a thógáil i gcónaí le hathbhreithniú agus eagarthóireacht a dhéanamh ar an mhéid a scríobhann siad.

An scrúdú cainte

Iarrthóir amháin a chuirtear faoi scrúdú ag aon am amháin. Bíonn beirt scrúdaitheoirí i láthair, duine amháin acu sin ag plé leis an iarrthóir, ag cur na gceisteanna agus ag riar an scrúdaithe. Déantar taifeadadh ar na scrúduithe cainte ar fad d'fhonn monatóireacht a dhéanamh agus ar mhaithe le taighde agus traenáil. Beifear ag súil go mbeidh iarrthóirí in ann tuairimí simplí a nochtadh maidir le hábhair a bhaineann lena saol féin agus cur síos a dhéanamh ar rudaí a tharla dóibh agus ar phleananna atá acu. Beifear ag súil freisin go léireoidh na hiarrthóirí ag an leibhéal seo go bhfuil ar a gcumas píosa níos faide cainte a eagrú agus a chur i dtoll a chéile ná mar a dhéanann iarrthóirí ag Bonnleibhéal 2 (A2). Tá na sonraí a bhaineann leis an scrúdú cainte leagtha amach sa tábla thíos. **Tabhair faoi deara go**

bhfuil rannóg nua sa scrúdú cainte do scrúduithe 2019 ar aghaidh. Beidh trí rannóg ar fad sa scrúdú cainte anois. Tá gach eolas le fáil sa Treoir agus sna scrúduithe samplacha cainte ar <http://www.teg.ie/léibheil-scrúduithe/meánleibhéal-1-b1.254.html>.

<i>Cuid</i>	<i>Am</i>	<i>Cineál taisc</i>	<i>Feidhmeanna teanga</i>
1	5-6 nóiméad	Cuirtear ceisteanna ar an iarrthóir faoina s(h)aol laethúil (áit chónaithe, teaghlach, obair, caitheamh aimsire, laethanta saoire, taisteal srl.).	Ag tabhairt eolais agus ag léiriú tuairimí.
2	3-4 nóiméad	Ag insint scéal simplí: Tugtar sraith de 6 pictiúr don iarrthóir agus tá dhá nóiméad aige/aici le féachaint orthu. Ansin déanann an t-iarrthóir cur síos ar an mhéid atá ag tarlú sna pictiúir.	Ag déanamh cur síos ar phictiúir agus ar an mhéid atá ag tarlú iontu.

Na marcanna a bronnadh sa scrúdú cainte

Léiríonn an tábla thíos na marcanna a ghnóthaigh iarrthóirí sa scrúdú cainte in 2017. Tugtar marcanna 2015 i lúibíní.

(a) Iarrthóirí a rinne lánchreidiúint:

<i>2017</i>	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	72% (91.4%)
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	18% (8.6%)

(b) Iarrthóirí a rinne an pháirtchreidiúint: (scrúdú cainte)

<i>2017</i>	
Líon iarrthóirí a fuair 50% nó níos mó	82.4% (80.5%)
Líon iarrthóirí a fuair níos lú ná 50%	17.6% (19.5%)

An scrúdú cainte - comhairle agus moltaí d'iarrthóirí agus do mhúinteoirí

Maidir leis na hiarrthóirí a rinne lánchreidiúint, tháinig laghdú ar an líon acu a fuair pas sa scrúdú cainte in 2017 i gcomparáid le 2015. Ní raibh aon mhórathruithe ann maidir leis na torthaí a fuair iarrthóirí a thug faoin pháirtchreidiúint.

Tá roinnt pointí thíos ar cheart aird a dhíriú orthu (féach chomh maith an méid atá i dTuairisc Scrúdú Bhonnleibhéal 2).

- I gCuid 1 sa scrúdú cainte cuirtear ceisteanna ginearálta ar iarrthóirí faoi thopaicí a bhaineann go dlúth lena saol féin. Bítear ag súil le hiarrthóirí atá ag déanamh Scrúdú Mheánleibhéal 1 a bheith in ann a gcuid freagraí a fhorbairt go measartha maith. Bíonn sé an-deacair breithiúnas ceart a thabhairt ar chumas Gaeilge iarrthóra nuair nach ndéanann sé/sí aon fhorbairt ar aon cheann de na ceisteanna. Ba cheart go mbeadh iarrthóirí in ann a gcuid freagraí a leathnú agus samplaí a sholáthar, más gá. Féach, mar shampla, caint iarrthóra 3 thíos. Ar ndóigh, tuigtear nach mbeidh caint aon iarrthóra ag an leibhéal seo saor ó locht ná ó bhotúin.

Scrúdaitheoir: An bhfuil tú ag freastal ar chúrsa Gaeilge faoi láthair?

Iarrthóir 1: Tá. Tá mé ag dul chuig rang sa chathair.

Iarrthóir 2: Rinne mé ceann an bhliain seo caite – bhí sé go maith.

Iarrthóir 3: Tá. Tá mé ag freastal ar chúrsa istigh i lár na cathrach. Bíonn sé ar siúl gach Luan agus bainim an-sult as de ghnáth. Déanaimid gramadach agus cluichí. Bíonn an ghramadach leadránach ach bíonn spórt againn leis na cluichí. Tá an múinteoir an-mhaith ar fad.

- Bíonn claonadh ag roinnt iarrthóirí focail Bhéarla a úsáid ina gcuid cainte. Tá dhá rud le rá faoi seo. Ar dtús, bheifí ag súil go mbeadh an bunfhoclóir atá le fáil i Siollabais A1, A2 agus B1 ar eolas ag iarrthóirí. Mar sin, is cinnte go gcaillfidh siad marcanna má bhíonn focail ar nós *hotel*, *wage* nó *film* in úsáid acu. Chomh maith leis sin, ba cheart go mbeadh na straitéisí cuí ag iarrthóirí le bearnaí ina gcuid eolais a chúiteamh nó chun déileáil le haon deacrachtaí a thagann chun cinn agus iad i mbun cumarsáide leis an scrúdaitheoir. Is samplaí de sin soiléiriú a lorg nó iarraidh ar an scrúdaitheoir rud a rá den dara huair, focal nó frása a rá ar bhealach eile, a rá go bhfuil focal éigin ann nach dtuigeann siad, úsáid a bhaint as frása faoi leith le deis mhachnaimh a fháil agus araile.
- Seo thíos roinnt de na botúin is coitianta a rinne iarrthóirí ag an leibhéal seo sa scrúdú cainte:

(1) Na haimsirí measctha in abairtí mar seo – *‘Bhuail mé le daoine agus bímid ag ceol le chéile’* (*Buailim le daoine...*), *‘Bím ag seinm ar an ghiotár agus uaireanta beidh mé ag canadh’* (*...agus uaireanta bím ag canadh*), *‘Gach lá d’fhág mé an teach ar a hocht’* (*...fágaim an teach ar a hocht*). Bheifí ag súil leis ag an leibhéal seo go mbeadh smacht an-mhaith ar fad ag iarrthóirí ar an aimsir láithreach agus ar an aimsir chaite, go háirithe agus iad ag plé le topaicí ar nós a saol oibre agus caitheamh aimsire.

(2) Fághtar an séimhiú ar lár tar éis ‘gur’ e.g. *‘Dúirt sé gur cas sé le Máire’* (*Dúirt sé gur chas sé le Máire*).

(3) Úsáid na copaille e.g. *‘Tá siad daoine óga’* (*Is daoine óga iad*), *‘Tá mé altra’* (*Is altra mé/Altra atá ionam*).

(4) Úsáid na n-uimhreacha e.g. *'beirt duine'* (*beirt*), *'triúr chara'* (*triúr cara*), *'An dara phictiúr'* (*an dara pictiúr*).

(5) Is minic a thugann iarrthóirí, fiú ag an leibhéal seo, 'Is ea' nó 'Tá' mar fhreagra ar gach cineál ceiste. Féach na samplaí thíos:

Scrúdaitheoir: An maith leat ceol?

Iarrthóir: Is ea. (Is maith / Ní maith).

Scrúdaitheoir: An imríonn tú aon spórt?

Iarrthóir: Is ea. (Imrím / Ní imrím).

Scrúdaitheoir: An as Corcaigh tú?

Iarrthóir: Tá. / Tá mé. (Is ea / Ní hea).

Scrúdaitheoir: An tusa is óige sa chlann?

Iarrthóir: Tá. Tá mé. (Is mé. Ní mé).

(6) Réamhfhocail shimplí agus réamhfhocail leis an alt e.g. *'Tá clog sa balla'* (*Tá clog ar an bhalla/mballa*), *'Tharla rud éigin go dtí an buachaill'* (*Tharla rud éigin don bhuaachaill*), *'Tá eagla aici'* (*Tá eagla uirthi*), *'Tá sé ar an cathaoir'* (*Tá sé ar an chathaoir/gcathaoir*).

(7) Forainmneacha réamhfhoclacha e.g. *'D'inis mé leo'* (*D'inis mé dóibh*).

(8) An focal 'cúpla' agus uimhir iolra in ionad uimhir uatha e.g. *'Téim ag siúl le cúpla daoine eile'* (*Téim ag siúl le cúpla duine eile*).

(9) An briathar 'cónaigh' e.g. *'Tá mé i mo cónaí i ...'* (*Tá mé i mo chónaí i ...*), *'Tá sí ina cónaí i ...'* (*Tá sí ina cónaí i ...*).

Moltaí ginearálta

- Moltar go láidir do mhúinteoirí agus d'iarrthóirí grinnstaidéar a dhéanamh ar an dá scrúdú shamplacha agus ar na treoracha a théann leo ar an suíomh ag <http://www.teg.ie/léibheil-scrúduithe/meánleibhéal-1-b1.254.html>
- Tá teacht chomh maith ar ábhar samplach teagaisc atá oiriúnach do mhúinteoirí a bhíonn ag ullmhú iarrthóirí do *Scrúdú Mheánleibhéal 1*. Tá teacht ar threoracha don mhúinteoir, bileoga oibre agus comhaid fuaime ag <http://www.teg.ie/naisc-acmhainní/ábhar-teagaisc.289.html>
- Tá acmhainní eile foghlama agus teagaisc ann a bheadh úsáideach do mhúinteoirí agus d'fhoghlaiméoirí ag an leibhéal seo. Féach, mar shampla, na cleachtaí a bhunaítear ar Nuacht TG4 agus atá le fáil ar shuíomh Lárionad na Gaeilge ag <http://vifax.maynoothuniversity.ie/>

- Iarrtar ar mhúinteoirí agus ar iarrthóirí a bhfuil sé i gceist acu tabhairt faoi aon cheann de scrúduithe Theastas Eorpach na Gaeilge an t-eolas agus na moltaí a thugtar ar an suíomh a léamh go cúramach. Tá siad le fáil ach na naisc ar na leathanaigh seo a leanúint <http://www.teg.ie/eolas-moltaí.173.html> agus <http://www.teg.ie/ceisteanna-coitianta.206.html>